

İÇİNDEKİLER

ŞİİR

- İrfan Çevik** / Kalibre / 5
Ali K. Metin / Nur Topu Gibi Bir Metin Yazarı / 6
Mustafa Köneçoğlu / Büyük Ustalık / 7
Abdurrahim Toprak / Çizim / 8
Leyla Arsal / Şæhrâh Karardı / 9
Hüseyin Bektaş / Yakın Geçmişin Yaraları / 10
Yasin Mortaş / Yalnız Ardıç / 12
Yusuf Bal / Tulpar / 14
Hüseyin Kır / Bozuk Kafiye / 15
Emre Demir / Yüzsüzler ve Çok Yüzlüler / 16
Mehmet Mortaş / Esrik M / 17
Ahmet Mentеш / Çarmıh Düşü / 18
Yavuz Balı / Haziran Çıkmazı / 19
Kubilay Özmen / Eski İmge / 20
Ayşe Nur Kaymak / Aslı Gibidir / 21
Agâh Sayra / Çocuk ve Kuş / 23
Alkın Sezen / Binlerce Yıl Sonra, İlk ve Son Kez / 24
Galip Puse / Denizpatı / 25
Süleyman Yılmaz / Son Bir İsteğininiz / 26
Atike Çiçek / Korku / 27

YAZI

- Cemal Şakar** / İfade Edilemeyenin İfade Edilişi / 29
İbrahim Eryiğit / Behçet Necatigil'in Şiirlerinde Matematik / 33
Mustafa Köneçoğlu / Kapitalizm Ölümü Öldürebilir mi ya da Gölgesiz Hayatın Trajedisine Dair / 40

DOSYA: BAĞIMSIZLIK DÖNEMİ KAZAK ŞİİRİ

- Aşur Özdemir** / Sunuş / 44
Bayan Kerimbekova / Gaziza Otarbayeva / Bağımsızlık Dönemi Kazak Şiirinde İdeolojik ve Sanatsal Arayışlar / 46
Älibek Şegebay / Kalp Gözü / 55
Erbol Beyilxan / Yol Ayrımı / 57
Muratxan Şoqan / Etrafıma Göz Attığım Zaman / 59
Baqıt Bedelxan / Can Sesi / 61
Almat İysädil / Sıcaklık / 63
Däwletkerey Kâpulı / Mayısta Marmara Sahili / 65
Marjan Erşuw / Müşkülpesent Kızdan / 68
Sayat Qamşıger / Baharı Özledim / 70
Aqberen Elgezek / Telefon / 71
Baqıtgül Babas / Sonsuzluğa Yerleşen Güneş Ülkesi / 73
İqilas Oljayulı / İnsanlığın Ölümü / 75

- Erğalıy Baqaş* / Gece Böyle... / 77
Toqtaralı Tañjarıq / Ben Düşümde Eceli Kucaklamışım... / 79
Maqpal Mısa / Anne Seni Rüyamda Gördüm / 81
Serikbol Xasan / Özlüyorum... / 83
Quwanış Ospan / "Tı Amo" Aşk Baladı / 85
Düysenâli Âlimaqın / Ben. O / 89
Batırخان Sarsenخان / Sen Yokken... / 90
Fayzulla Töltay / Tatava: Ağaç, Gölge ve Başkaları / 92
Aqilgek Mirzabay / Seviyorum Ben / 94

ŞİİR GÜNDELİKLERİ

- Ömer Aksay* / Şiire Dair Kaydedilen Notlar / 96

YAKIN BAKIŞ

- ÂtıfBedir* / Necip Evlice ile Nuri Pakdil Üzerine Söyleşi / 99
ArifAy / Altındağ'ın Kavalcısı / 115
ÂtıfBedir / Nuri Pakdil Şiirine İki Şerh Denemesi / 118
Mehmet Kurtoğlu / Nazif Öztürk ile Mehmed Âkif, Tâceddin Dergâhi ve Tâceddinî Veli Divanı Üzerine Söyleşi / 123
Mehmet Kurtoğlu / Tâceddinî Veli Divanı / 130
Ethem Erdoğan / Bilal Can ile Şiir Üzerine... / 133
Ethem Erdoğan / Şiir, Şair, Okur ve Gerçeklik Bağlamında Bilal Can Şiiri / 136

OKURYAZARIN NOTLARI

- İbrahim Demirci* / Gazeteler Beni Utandırdı / 141

BAŞKA BAKIŞ

- Mehmet Solak* / Dergi: Meşru Zemin / 142

ROMANDAN SİNEMAYA

- İsmail İrmacı* / Bir İstikamete İdeal Kazandırmak / 144

AYLAK OKUMALAR

- Ertan Örgen* / Aylak Okumalar 2 / 150

PORTRE

- Mehmet Aycı* / Yetişir / 152

ÇEŞİTKENAR

- Hasan Arslan* / Babalar Nasıl Ölür ya da Bir Evladın Cevabı Yeryüzünü İslah Eder / 154
Ulaş Köksal / Ağırdı Sessizliğin Çuvalı / 156
Hayrettin Durmuş / D/Okunan Kitaplar / 158

KİTAPLIK

- İbrahim Eryiğit* / İhsan Deniz'in Çehresi Ufkum Üzerine / 161
Semiha Kavak / İslâm'da Şiirin Yeri; Şiir, Şair ve Peygamber'e Dair / 163
Hülya Sezen / Adan Z'ye Ahmet Hamdi Tanpınar / 166

İrfan Çevik

KALİBRE

yan yana yazınca cümle
alt
alta
yazınca
liste
oluyor hayat

kalibresi yok mu ağızdan çıkan
her bir sözün
en uzun dört elif miktarı
4 elif 4 zeytin 4 de nar
yaşanmışlığa adanmışlığa
ödül ötesi bereketli tarlalar
düz gittikçe düzelen
giz güttükçe ünlenen

yan yana
alt
alta

birikimli sohbetli mahfillerde
hayıflanıyor kendi kendine
eliften yoksun kalibre

Ali K. Metin

NUR TOPU GİBİ BİR METİN YAZARI

Doğmadım ki hiç
Söküğünü kovalayan bir terzi çıt çıt
İçimden devam edip durdum
Kırk iki numara kıyafetmiş kime ne
Söyleyecek söz, biraz maya, biraz da vesaire
Halkımıza gerçek uzaklar nerde
Söz mü gümüş mü nedir
Bordro balıklarınız yine ne çok

Dünyaya doğru hakkın var
Uzun uzun sıkılıyorum
Yürüyememekten her yanım kör topal
Zülfikar'ın kılıcını koymamış bir genç
Pazusu, bir karınca hilaliyim burda meğer
Bir gün seveceğini beni kimseler göremiyor
Kimsenin çarpıntılarımı durup anlamaya hali yok
İllüzyon salonları art arda buruk bir ihtimal
Üflediğim nefeslerimi Allah var biliyor
Bahar dediğin, ben varken ama ölümler dirilmiyor
Kemiklerini Eflatun'un ağır ağır kusuyorum

Şiirin devletini kim bulmuş hani
Kim bilsin üzerime doğru lakin
Lapa lapa bir acayip bukalemun

Gökte buna ayın aydınlığı melekler şahit
Ne kadar daha börtü böcek cırlıyor
Ne kadar yerli yersiz o kadar çöp
Dert yoksa o kadar ıvır zıvır
Yoksa havaya şöyle uzun boylu bir melal
Çiz gitsin

Her defa önümüzde çok dalgakıran
Mirim çiz gitsin.

Mustafa Köneçoğlu

BÜYÜK USTALIK

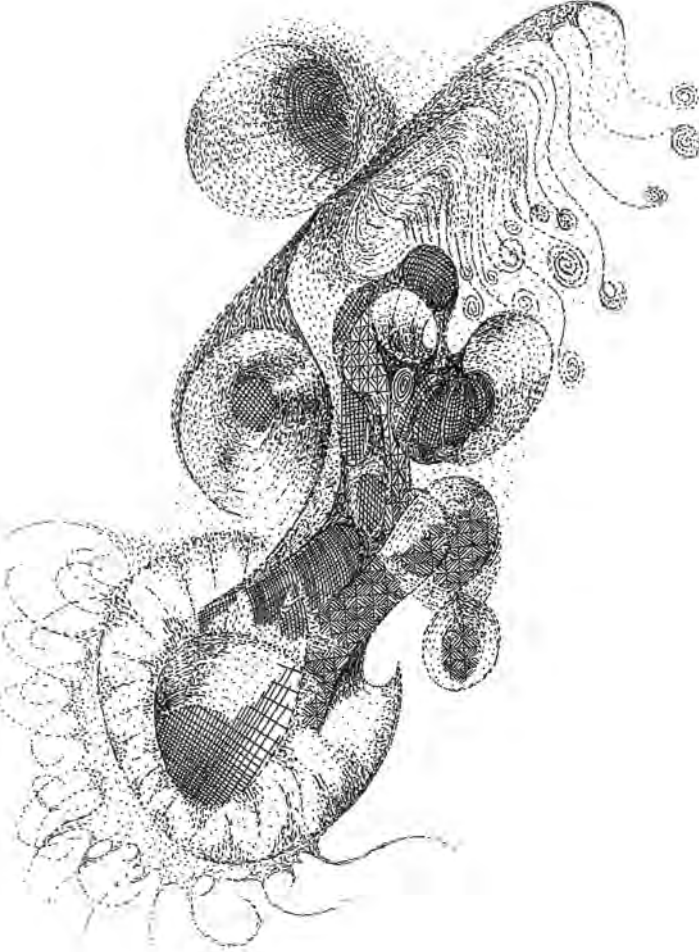
Bak bunlar kuş sesleri sabahı savunuyor
boyadığı akşamları içeriye alıyor çocuk
günleri üst üste yığıyor eski bir gazete gibi
bir gün okuyacak elbet tutmasa da harfleri

Bak bunlar kuş sesleri sabahı savunuyor
çocukluk meleklerle paylaştığın son ülke
yanık yarasından içli bir ıslığa...
çıkamaz bir sokağın geri dönüş hakkı diyoruz
şimdi biz, o büyük ustalığa

Bak bunlar kuş sesleri sabahı savunuyor
bütün harflerde koşuyor koşuyor çocuk
koşuyor, maraş'tan istanbul'a...

Bak bunlar kuş sesleri
bak bunlar...

Çizim: Abdurrahim Toprak

Görsel Leyla Arsal şiirine dâhildir.

Leyla Arsal

ŞÆHRÂH KARARDI

kalbin o en çok sakınıp sakladığı
 şüphenin dilde uyuşmadık yer bırakmayan itirafları
 peki ya o ânın bu ânın anlamı nedir diye aranan kalfa
 sen göremiyorsun diye şæhrâh kararı mı
 “ben batanları sevmem” diyen kuşkunun
 sözünün üzerinden geçen zaman üç gün daha azaldı

şüpheyi gizlemede pek mahir görünse de dil
 her benin bakışlarında kusursuzdur kuşku
 sadece birkaç dakika teması bile gözlerin
 ele verir bütün ifritli girdaplarını tinin
 bir çarşaf gibi serilir yüzlerinin kıvrımlarına
 dalgalı denizler gibi haşmeti ruh hallerinin

“içinde insanın bir pay sahibi olduğu şey”
 kalbin pey vererek bulma muhassalası
 henüz cisimleşmemiş görünse de akışın içinde
 ait olduğu parça bütünüün hangi azası
 bolluğun darlıkla tecessüm etmesi gibi
 sıkıştırdıkça genişletiyor dili etten kafesi

bu cisimsiz ve görüntüsüz zamandışılığın
 elbette bir söyleyeceği olmalıydı
 nesli bir diğer nesle bağlayan imgenin belirsizliği
 mekânı zihinse şekilden şekle giriyordu
 peki bunca devinimden sonra aldığı şekil
 kalbin gerekçesini hangi dille açıklayabilir:
 eksğim.. ama meftûnum eksikliğimce
 ola ki bulunmak arzusuyla tutkulusun sen de
 dili tutarak ve dahî tutundurarak -dilden arî uzuvlarına
 dağılmak şaşkınlığın kavrayış uzlaşsımsızlıklarına
 toplanmak sonra dağıldıklarından artakalanı
 -eksik parçalarını-
 kavlimce budur akli firar etmiş kaçıkların aşktan anladığı

Hüseyin Bektaş

YAKIN GEÇMİŞİN YARALARI

1.

Kaburgalarımın üretilmiş yalnızlığımla
Ankara'dayım işte, çoğalıyorum hep
Seksensekizin Haziranı tarih
Biliyorum, yağmur boğulduğum gurbet oysa
İslanmadan girmeliyim hüznün coğrafyasına
Sırtımda yirmialtı liralık ceketim
Yaşım da yirmialtı, annemin hediyesi
İdeoloji kurbanı sakallarım uzamış
Kirli hayaller değmemiş gençliğime henüz
Urfa'da gülecek ya yüzüm
Otuzdokuz derece Harran
Halilurrahman Camii'nde yaslandığım
Tarih serinletiyor yüreğimi ve
Gurbet ehli yaralarım azar azar azıyor
Azalarak çoğalan hasrettime inat

2.

Kalbimi hiç tanımamışım, ıssızlaştı bugün
Açık kapılardan şavkı vuran
Mumun alevine tutunmuş damar uçlarım
Tarih aralığı koymaya meyilli düşlerime
Bu yılın yirmialtı Ocağı, kış bitiyor artık
İlaç kokulu bir odada, oğlum yanımda
Şefkatli sözler arasında uyanıyorum gözlerine
Ufaksuz bir çöl gözlerinde ışılan
Daralan göğsümde bir inşirah sesi
Kısılan sesime feryatlar giydirip süsleyen
Avuçlarında biriktirdiği şefkatin
Yüzümdeki serinliği, annesizliğime inat

3.

Şimdi kadim bir usta lazım
Kalbime elini koyacak ve
Şu burukluğu söküp alacak yüreğimden
Ve adımın sonuna eklediğim hayallerimi
Yakın geçmişin yaralarıyla
Tamamlayacak çocuk(luk)larım
“*Doktor yazısıyla aşk*” reçetesine inat

Dokun ustam, dokun yüreğime
Karmaşık yazılarla tarifenmiş bir şurup tadında
Yeniden tutunurken hayata
Babamdan kalma kavruk delikanlılıklarımı
Seninle buldum yeniden
Tut elimden şimdi BİSMİLLAH ile
Tut beni yeniden, tutkularıma inat

Yasin Mortaş

YALNIZ ARDIÇ

“Güz suları bizim şebirin önünden akar”

Saraçhane Camii kuşları
yuvasını güneye yapar

doğru bir parantez aç sevgilim
içinde ardıç sessizliği olsun

-sazak olmasın-

yürüsün Trabzon Caddesi'nde
o sessizlik
bir ikinci ezanına yaslansın Ahır Dağı
deniz görmemiş ardıç kuşları
ıslansın Karagöl koyunda

-sular buz tutmasın-

düşleri şiiirden vakitle süzmüş bir Pakdi'li
direnir zarif parklarda
eylül-ekim siler dünya renklerini
sır'ı dökülmüş bir ayna cebimizde kırık
yırtılmış bulutlar geçer Kudüs'ten

-bu nasıl ağlama bulutu olmasın-

terki heybesinde
ıtırılı ipe tutunmuş bir saraç
iğne ucuyla açılmış geçitlerden güneş içer-içirir
kabzası minare işlemeli bu saraç
şebnem çeşmelerine bağlar boncuklu atını

-bu at nasıl eyersiz olmasın-

gün
 Ulu Cami'de serinleyen bir serçe
 şadırvanlar şırl şırl güneş-taş medreseler
 kümbettir aşk /yüksele kalbin kalesinden
 Malik Ejder menkıbeleri rüzgâr içen gemiler
 gem vurulmaz küheylan vaktin ağzı
 şair mezarında süslenir geçer yorgun Aksu

-sular ateşle kavis almasın-

yağmur içen atlar kişniyor vitrinlere karşı
 bakışları kırılmış süvari poyrazdan biçilmiş gömleğiyle
 şehirler büyüten şiiire koşturuyor
 Abdülhamit Camii şerefelerinde konaklıyor ay -yıldız
 akşam seçiriyor şairin gözlerinde
 Maraş yağmuru şair sızalarına bürünüyor

-bu şiiir nasıl şaire ağlamasın-

eski bir köprü'nün yenilenen suyu olan şiiirlerle
 akmayı unutan çeşmelere
 bir kova yağmur çektin mi Yedi Kuyu'dan
 notlar tuttun mu çoban ateşiyle ışılan mağara uykularından
 Yemliha'nın asır asır aşk taşıyışından
 ardıç kuşunun bir ağaçtan bir yurda taşınışından
 ah/hayat nehrini zemzemle büyüten kalem
 hüznün odalarını not tuttun mu

-Maraş ırmakları gölgelerde çağlasın/nasıl-

ezan bir yağmur gibi iner Şeker Dere'ye
 ezanla yıkanan vaktin duruluğu
 bir felah ışması Milcan
 lale motifli minberlerde zarif hitabetler/ asr tilavetleri
 gün ağırır alınlara dokunan melek sağanaklarıyla
 Taş Köprü'de dinlenir nehir/su seslenişleri
 'Sen kıvrıl, ben gideyim, Son Peygamber Kılavuz' sesleri
Klas Duruş'lu hür/dallarını eğer/Kudüs kuşuna/kuşla konuşur
 ah 'Lâmbamda titreyen alev üşüyor' örtüsü
 çocuklar cebinde taşır ölümünü
 İşaret ettiğimiz *Çocuklar*
 ağaçlardan
 Kudüs'e koşan atlar yontar da
Gün Doğmadan
 "yönelir sebebe
 sebep ey"

-bu kuşlar maveraya nasıl uçmasın-

Yusuf Bal

TULPAR

sonra
 sonra yağışı var
 mızrakların, boşluğundan
 renkli paketlerin içinde yaşam
 bine bölünen metal parçalarından
 yazılan öyküler, sinir uçlarına sıkışan
 tamamlanmayan emel, yükselen nabız, göğüs kafesi
 vurulmuş çocuklar belirsiz bir düşe, nefesle ısırtırken ellerini,
 son uyanıp yürüdük, başka bir yolda yürüdük
 ra yürüyoruz bazen sınır ötesine
 kan pıhtısı, gözleri dolu imbat rüzgâr
 serçelere bakan, çehresi tarihe nam salan
 olma telaşında, siyah kuyu, şuh dünyadan
 çelik dişlilerin arasında kayboluş, ısınan damar
 dış kırılmış kanatların topraktan çıkışında
 li bu yüzden kendi yarasını dolduran kahraman
 l kapılarda asılı hayata, ölümden kalmış eda
 e yağan kar, bu şehir dikenli narın içindeki dava
 r ayazın sokağı titreten sedasıyla düşüyor kurulmuş saate
 i dön insan atom çekirdeğinde öğütülen köprü senin
 n in- merhametin değişmeyen yüzün, yeniden yaratılan feveran
 s işaret parmağını kaldırsın yeşeren aşkın deliren başağından
 a çok değiliz belki, çok olmaya gelmedik, çölün kızgın yüzüne vurgun
 n topraktan geldik, toprak beklemekte uyuklu kâbustu tepemizde kuzgun
 barış sözü, oluklardan akan kanda, içimizi tuttuk vurulurken sustuk yalan
 büküldük, dünyayı yakmak için bir çıranın azığına kurulu tündbâd süzan
 acı doğurur sessizliğin, dönerek düşer kuşlar cehennemın yanına düşer insan
 orta- -doğu; kargıların ucundan akan siyah mürekkeple yazılır bizde
 kalkanla parçalanır, tepeden uçan kartalların sesinde akseden kurgu
 bir dağdan bir dağa sıçrayan ceylanın kirpiği kaç kere maktul
 bilinmez, savaş arabalarında kimin kaderi taşınır ^ günah keçisi
 tanrısına ‘ uçurumdan
 nallarını toprağa gömer, bin yıl od içine atılan
 değişen yerkürede silkelendir, öz yılıksını gözleyen tulpar
 boşalan caddelerden, bulvarlara kurulan ot-ağından nal
 kanatlı atları anlatılır masallarda ihtiyar çınar ları
 bozkırın uçsuz toprağında doğan çocukları nı
 koyun postundan seccadeyi hatırlar
 alınları okşayan
 ışığı baltaların ucunda parlayan masal
 sekiz dallı ağacın sal
 gözlerinde kam-aşan ları
 din
 liyor
 tul atlar
 p dan
 ar

Hüseyin Kır

BOZUK KAFİYE

bunlar çok azı mendilime sarıp getirebildiklerim aceleyle
 ceplerime doldurdularım ellerime yapışanlar üzerime sinenler
 bir bilseniz bir bilseniz ne kadar olduklarını ama bilemezsiniz
 ben de inanamıyorum dilimden dökülenlere şaşıp kalıyorum
 nereden kaptım ben bu esrik dili aksak avazı bozuk kafiyeyi
 ağır bir uğultu kaldı kulaklarımda beni hep geri çağırın
 artık kimseyi inandıramam kendime bunca sözden sonra
 hatırlamazlar beni dönsem de geride kalanlar
 adımını unuttum, ellerimi, ayaklarımı yüzümü hatırlamıyorum
 gece kuşu olsun senin adın dedi bir keşiş sustum üzerimde kaldı
 çocuklarla oynarken bulacak gibi oluyorum kendimi sakladığım yerde bulamıyorum
 aynı şiirin hep aynı nakaratını okusam bir ömür boyu
 tekrarlırsam annemden öğrendiğim ninniye durmadan
 mırıldansam kuşlarla birlikte ne zaman öğrendiğimi bilmediğim o şarkıyı
 belki bir iz bulurum, bir koku alırım, belki bir ışık

Emre Demir

YÜZSÜZLER VE ÇOK YÜZLÜLER

Yusuf'tur ruh, iktidardan düşer
Akıl fiyakalı, gömlekler sağlam,
ahlak bin yerinden yamalı
kuyuya herkesinki en derin
-böyleymiş güya tabirleri
üzülme, gideceğimiz yer dünyadan serin

Yüzyıl yirmi bir, insan sıfır

Ay dolar gökte
boşalır matem
çünkü boy ölçüşür bir minareyle gökdelen

İnsan aldandıdır şehirlerde
yaşadığını sanır
Uykusunu ve huzurunu satıp ekmek alır
akşamdır, çoğu kez yorgun
kazanmış değilse de kaybetmiş sayılmaz
çünkü nefes alır
Kâinatın özünü anlatan kitabı okurken ortasında uyuyakalır

Yüzyilyirmibir, insansıfır

kuyu kör, ahlak körelmiş
akıllar daima keskindir şehirde
insan bin yerinden yaralı.
Cebinde yoksulluğu
kalbinde yolsuzluğu...

Şehirde yüzüzler ve çok yüzlüler
Şehirde diline yalan dolanıp düşen lafazanlar
Şehirde cin olup kendi çarpılanlar
Şehirde ayağını yorganından taşıranlar
Hep kendi kalesine gol atanlar, hep şehirde.

Yüzyıl yirmi bir, insan(?) sıfır

Ay dolar göğe
boşadır matem
çünkü boy ölçüşemez var olanla var eden.

Mehmet Mortaş

ESRİK M

bilinmezin mekanıydı sesimiz
duydum gökyüzünün yankısını
uçurtmalar takıldı boşluğa
rüzgârın kaygan yüzü suretsiz
kaydı elimden yeryüzü

yalnızlığım düşününce yüksekten
alçalan maddenin yüzünü gördüm
altımda büzülen gökkuşağını
gördüm çamura bulaşan tenimi
iskeletime bürünerek büyüdü yeryüzü

bulutların sancısı yağmur
sızısı buz parçası
üzerime yaşamak döküldü
yarama yağmur damlası
yeryüzü boydan boya sızladı

biriktirdiğim gerçek sıfatsız
fiili yok zihnimde kelimelerin
bir gülü dahi koklamadı ömrüm
dünya ağırdı üzerimde
yeryüzünde kırıldım kuru dal gibi

davetini aldım sümbül zamanlarının
hangi zamana ait verdiğim su
çünkü saksıda kuruttum çiçeği
büyümedi bahçemde yeryüzü

dilini ezberlediğim rüzgar
dökülüyordu esrik m harfine
dudaklarımda peltekleşen sözlerim
eridim içime aktım tekrar kendime
geçtim yeryüzünden m harfiyle

iskeletimde kutsal bahane aradım
altımdan boşluğa çekildi karanlık
ölüm aramızda soğuk bir uçurum
ben de geçiyordum içinizden
mor taş kalır yeryüzünde baş harfiyle